

Prawo **co** dnia

w szarej strefie. Nie ma złotej recepty na ograniczenie szarej strefy, ale na pewno przepisów i więcej współpracy państwa z biznesem

„Dobra Firma” • F3

Trybunał może uwolnić pomoc prawną od daniny

VAT | Nakładanie podatku na usługi prawne dla obywateli to bariera w dostępie do wymiaru sprawiedliwości – uważają belgijscy i francuscy adwokaci.

PAWEŁ ROCHOWICZ

Wkrótce może się okazać, że porady prawne dla osób nieprowadzących biznesu będą wolne od VAT. I to nie tylko w Polsce, ale w całej Unii Europejskiej. Trybunał Sprawiedliwości UE rozpatruje bowiem pytanie belgijskiego sądu konstytucyjnego, który dostrzegł kolizję między unijną dyrektywą o VAT (2006/112/WE) a kilkoma międzynarodowymi konwencjami dotyczącymi praw człowieka. Procedurę zainicjował belgijski samorząd adwokacki (sygn. C-543/14).

Nieodzyskiwalny podatek to przeszkoda

Belgijski wniosek wskazuje m.in. na konwencję rzymską z 1950 r. o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, na Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 roku oraz na Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej. Wszystkie te akty – których stroną jest też Polska – gwarantują obywatelom prawo dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

Belgijscy prawnicy uważają, że w wypadku osób fizycznych nieprowadzących biznesu taką barierą jest VAT. Zwykły Kowalski – w przeci-

OPINIA

Jędrzej Kłafka

radca prawny,
przewodniczący
delegacji polskiej w CCBE

Praktyka pokazuje, że klienci prawników nieprowadzący biznesu często próbują nas namawiać na „usługę bez faktury”, czyli po prostu rozliczenie bez VAT. My nie możemy sobie na to pozwolić, ale też widzimy, że ten podatek, zwłaszcza dla osób uboższych, jest problemem. Tym bardziej na uwagę zasługują inicjatywy adwokatur belgijskiej i francuskiej wskazujące na nierówność w obciążeniu VAT między przedsiębiorcami i osobami nieprowadzącymi biznesu w kontekście dostępu do wymiaru sprawiedliwości. CCBE od kilkunastu lat konsekwentnie zwraca uwagę na to zagadnienie, a w najbliższych tygodniach wesprze adwokaturę francuską w jej postępowaniu przed Radą Stanu. Natomiast przyszłe rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie zainicjowanej przez palestrę belgijską może się okazać ważnym precedensem. ©©

wieństwie do przedsiębiorcy – nie może go bowiem odzyskać i usługa prawna robi się o co najmniej kilkanaście procent droższa. W Polsce o 23 proc., a na Węgrzech nawet o 27 proc.

Ze względu na społeczne znaczenie usługi zdrowotne są zwolnione z VAT

DLA „RZ”

MATERIAŁY PRASOWE

partner w Crido Taxand. Przypomina, że system VAT w Europie zakłada, iż podobne lub identyczne transakcje powinny być tak samo traktowane podatkowo. To przemawiałoby za utrzymaniem opodatkowania usług zarówno dla przedsiębiorców, jak i innych osób.

Ważne społecznie

– Z drugiej jednak strony Trybunał może wziąć pod uwagę, że wartości, na których buduje się Unię Europejską, takie jak spójność podatkowa i dostęp do sądu, nie powinny być z sobą sprzeczne – zauważa ekspert.

Dodaje, że TS UE musiały w takiej sytuacji uznać usługi prawnicze za usługi o szczególnym społecznym charakterze, tak jak usługi ochrony zdrowia czy edukacyjne. Są one zwolnione z VAT właśnie ze względu na swoje społeczne znaczenie.

Gdyby Trybunał przyjął taki tok myślenia, oznaczałoby to konieczność zmiany dyrektywy w kierunku zwolnienia takich usług z VAT albo przynajmniej umożliwienia osobom nieprowadzącym działalności gospodarczej odzyskiwanie podatku. ©©

O skierowanie takiego wniosku zabiegają u swoich władz adwokaci z Francji. Podobne stanowisko ma też Rada Adwokatur i Stowarzyszeń Prawniczych Europy (CCBE). Organizacja ta przystąpiła zresztą do postępowania przed luksemburskim Trybunałem, popierając belgijski wniosek.

Konflikt wartości

– Trybunał będzie miał twardy orzech do zgryzienia – przewiduje doradca podatkowy Roman Namysłowski,

@ masz pytanie, wyślij e-mail do autora

p.rochowicz@rp.pl